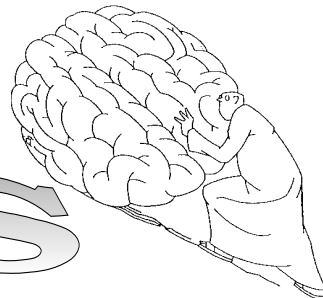

SISYFOS

Zpráva o činnosti ČKS SISYFOS za r. 2001

V r. 2001 pracovalo předsednictvo v nezměněném složení jako v r. 2001, ale v současné době uvažují někteří jeho členové o ukončení své činnosti jak v předsednictvu, tak i v sekcích. Vyzýváme proto naše řadové členy, aby kandidovali v listopadových volbách.

Od ledna t.r. bylo přijato 29 nových skeptiků, takže celkový počet registrovaných členů je 339 osob. Koncem roku budou ti, kdo po dobu dvou let neplatili příspěvky, vyzváni k jejich uhrazení. V negativním případě budeme nuceni jejich členství pozastavit. Členské příspěvky jsou stále ve výši 200 Kč. Děkujeme těm členům, kteří dobrovolně zaslali příspěvek vyšší.

Základní soustavnou aktivitou je pořádání **přednáškových večerů** ve spolupráci s Tiskovým odborem AV ČR. V rámci cyklu Věda kontra iracionalita bylo předneseno zatím 14 přednášek, které zajišťují jak naši členové, tak pozvaní hosté. Stručný výčet témat: Rizika mobilů pro naše zdraví? Závislost na elektronických médiích. Věda, víra a náboženství z pohledu religionisty a věřícího skeptika. Problém reinterpretace dějin. Novodobé reinterpretace husitství. Onkologická terapie racionální a iracionální. Zkušenosti s léčiteli. Vztah přírodních a společenských věd. Zpráva o 10. Evropském kongresu skeptiků. Jsou připraveny přednášky do konce roku: Fyzika 20. Století. Fyzika, média – apokalyptické předpovědi. Z přehledu je patrné, že na rozdíl od minulých témat byla věnována větší pozornost problémům společenským.

Vedle toho absolvovali členové předsednictva řadu přednášek pro veřejnost v Praze i mimo ni, a častěji než v minulých letech vystupovali v rozhlase, v televizi. Velice úspěšná byla např. kritika léčitelů v televizním pořadu Klekáníce, který se věnoval některým laureátům námi udílené anticeny Bludný balvan.

Sborník věda kontra iracionalita. Z nejlepších a stále aktuálních přednášek z minulých ročníků byl uspořádán sborník, který bude s podporou Kanceláře Akademie věd ČR vydán koncem letošního roku v nakladatelství Academia.

Zpravodaj SISYFOS. První číslo byl vydáno v březnu, další čísla z technických důvodů vycházejí teprve nyní. Druhé je věnováno především Bludným balvanům, třetí podává podrobnou zprávu o 10. evropském kongresu s přetlumočením všech referátů v češtině. Finanční problémy spojené s vydáváním Zpravodaje v současné době nemáme díky sponzorským darům ing. A. Koláře a dotace z Rady vědeckých společností ČR.

Vedle Zpravodaje jsou naši členové informováni na webu, nyní jen na adrese <http://sisyfos.hyperlink.cz>

Bludné balvany. V r. 2001 byly už po třetí předávány Bludné balvany v kategorii jednotlivců i družstev. V kategorii jednotlivců byli oceněni bronzovými až zlatým balvanem MUDr. Stanislav Grof, léčitel Vladimír Kubeš a doc. RNDr. Ivo Chudáček, DrSc., v kategorii družstev internetová doména www.doktorka.cz, Nedělní Blesk a firma Embitron. Přehled oceněných, zdůvodnění návrhů, průběh předávání cen i ohlasy v médiích jsou popsány v samostatné zprávě.

10. evropský kongres skeptiků. Zcela mimořádnou akcí bylo uspořádání tohoto kongresu z pověření Evropské rady skeptických organizací (ECISO). Kongres proběhl za účasti 60 registrovaných účastníků ve dnech 7. – 9. září v budově Akademie věd ČR. Kongres, s podporou Akademie věd ČR a zorganizovaný

Z OBSAHU

Výroční zpráva o činnosti (J. Heřt)	1
Reportáž o předávání Bludných balvanů (V. Nosková)	2
Bludný balvan pro Stanislava Grofa (Č. Zlatník)	4
Astronář – reportáž (V. Nosková)	5
Jak zchladit vášně kolem globálního oteplování (překlad prof. A. Ryska)	6
Alternativní svět – fejeton (V. Nosková)	8
Co bych si nikdy nekoupil (V. Mornstein)	9
Z našeho pohledu	10
Z druhého břehu	11

agenturou ICARIS představoval velký úspěch jak po stránce obsahové, tak i organizační a propagační. Umožnil setkání skeptiků ze 20 států Evropy, Asie, USA i Kanady a představoval další etapu ve sjednocování jejich aktivit. Účast vedoucích představitelů skeptického hnutí evropského i celosvětového (CSICOP), zástupce Evropského sdružení Akademii věd prof. Drentha, i prof. Zahradníka zvýšila prestiž tohoto setkání. Na programu 5 půldenních zasedání byla dvě hlavní témata: porovnání výskytu a šíření paranormality mezi zeměmi evropského západu a východu, a tzv. alternativní medicína, která dnes představuje snad nejpalčivější problém ve sféře iracionality a paranormality. Podrobnější zpráva o kongresu je zpracována samostatně, právě tak jako zpráva o jednání předsednictva ECISO. Za velký úspěch našeho klubu pokládáme to, že místopředsedou evropského výboru byl zvolen RNDr. J. Grygar.

Sekce a pobočky: Velice aktivně pracovala sekce společenskovední, která se schází pravidelně v týdenních intervalech. Naproti tomu sekce biologicko-lékařská i fyzikální z důvodu časového přetížení členů svou činnost omezily a je nutno obnovit ji plným rozsahu po doplnění komisí novými členy ve volbách. V současné době se snaží lékaři i fyzici z řad předsednictva pracovat individuálně. V oblasti medicíny se podařilo vytvořit z našich členů Komisi pro zkoumání alternativní medicíny při Vědecké radě České lékařské komory. Zřetelný úspěch jsme v letošním roce zaznamenali také v omezování vlivu alternativní medicíny. Pod naším soustavným tlakem vyloučila Česká lékařská společnost JEP z řad svých odborných společností sekci pro Vollovu elektroakupunkturu, zřejmě nejabsurdnější variantu akupunktury. Mimořádnou aktivitu v oblasti zdravotnictví vyvíjí také žurnalistka Věra Nosková, která je nyní redaktorkou Českého rozhlasu.

Zpráva o činnosti pobočky Brno je podána samostatně, studentská pobočka v Olomouci aktivní v současné době není.

Členství v Radě vědeckých společností ČR. Za velký úspěch považujeme nejen členství v této organizaci od r. 2000, ale také to, že se nám podařilo získat pro letošní rok tři granty v celkové výši 98 000 Kč. Jeden z nich umožní vydat čtyři čísla Zpravodaje SISYFOS, další umožnil finančně podpořit kongres, a konečně třetí byl určen pro podporu vydání Sborníku Věda kontra iracionalita II.

Naplňování cílů společnosti. Na plenární schůzi 21. 9. 2000 byla přednesena řada návrhů, podnětů i kritických poznámek k naší činnosti. Většina se týkala nutnosti rozšířit naši aktivitu na

všechny skupiny veřejnosti, do škol a všech médií. Další návrhy se týkaly otázky, zda se věnovat i problému náboženství. Předsednictvo se snažilo tyto návrhy respektovat, ale k výrazné změně v rozšiřování našich aktivit nedošlo. Se zvýšenou pozorností byla sledována média a vyjadřovali jsme se podle možnosti k nevyváženosti zpráv. K problematice náboženství jsme uspořádali samostatný přednáškový večer v AV a věnovali mu jedno číslo Zpravodaje, kde jsme referovali o postojích naší zastřešující

skeptické organizace CSICOP a jejich významných členů. Dospěli jsme ke stanovisku, že se nebudeme zabývat problémem náboženské víry, protože jde o sféru ležící mimo oblast vědy, a že do naší náplně patří jen analýza sporných jevů, ležících na hranici náboženství a vědy.

Tato zpráva bude předložena členstvu k diskusi na výroční volební schůzi dne 20. listopadu po přednášce cyklu Věda kontra iracionalita v budově AV ČR.

Ke komu se letos dovalily naše Bludné balvany?

Věra Nosková

foto Jiří Nosek

V dubnu komitét pro Bludné balvany v čele s Jiřím Grygarem, který před čtyřmi roky akci vymyslel a uvedl v život, uděloval za skeptickou obec toto nelichotivé vyznamenání už po třetí, tentokrát za rok 2000. Bludné balvany se udělují protagonistům z oblasti nadreálna, kteří se obzvláště vyznamenali v matení české veřejnosti. I když akci bereme vážně, hlavně v přípravné fázi při výběru kandidátů, má své humorné až burleskní prvky. Možná i proto, že často osoby či firmy, které uvíznou ve skeptické síti mají k normálnosti a střízlivosti daleko a jeví se jako taškáři. Letos do starořeckého hájemství vtrhl i exotický orientální prvek. Na závěr předvedl „filipínský léčitel“ záračný chirurgický zákrok.

Pedel, který akci uváděl a spolu se zplnomocněncem Sisyfa, astrofyzikem Jiřím Grygarem, částečně moderoval se letos nápadně podobal Komenskému. V kostýmu se skrýval ing. Martin Bloch, který vyučuje jazyk Java na počítačové katedře ČVUT. Graciemi byly skeptičky a zároveň novinářky, jedna z nich, ekoložka, předvedla jako předskokanka filipínského léčitele na vysoké úrovni orientální břišní tanec. A ke komu se letos valily bludné balvany?

Bronzový v kategorii jednotlivců obdržel MUDr. Stanislav Grof za „přetavení šamanských praktik hyperventilace do tak zvaného holotropního dýchání, skrze něž lze způsobit v mozku chemickou bouři a navodit tak přotravnému mimořádné pocity a zážitky.“ Psychiatr Stanislav Grof žije už od roku 1967 v USA. Se změněnými stavy vědomí nejdříve experimentoval s pomocí LSD. Když bylo LSD zakázáno, rozvinul techniku hyperventilace, k níž ho inspirovaly šamanské rituální techniky. Proč ne? Leckterý člověk rád experimentuje se svým mozkiem, i kdyby si ho měl poškodit. Skeptiky ale navíc

Vladimír Kubeš si pro anticenu přišel

Komise, která vybírala laureáty a toužila je „obdarovat“

zaujalo, že MUDr. Grof blábolivým výpovědím hyperventilantů přiznává status skutečnosti, odvodil z nich dokonce představu kosmického Absolutního Vědomí. Nikdo nepopírá, že zážitek z holotropního dýchání může být tak silný, že oťese lidskou osobnost a může způsobit i nevratné změny. Ale jsou k prospěchu dýchače? Skeptikům se při jedné veřejné přednášce představil filosof, který přiznal, že poté, co prožil holotropní dýchání, si vybavuje svou přítomnost při Velkém Třesku. „Podle Grofa se lidské vědomí může změnou pH krve, k níž při holotropním dýchání dochází, odpoutat od těla a transportovat napříkřad do některého z minulých životů. Škoda, že tyto svědecké výpovědi ještě neobjevili jako zdroj pramenů, historici,“ konstatují skeptici.

Pro „stříbro“ si přijel laureát z Lenory

Vladimír Kubeš je elektrotechnik, ale tvrdí, že je vědec – atomfyzik. Dále tvrdí, že geopatogenní zóny, jimiž nás i z jeho pohledu straší šarlatáni, sice existují, ale byly dříve neškodné. Bohužel jsme je pryč díky vlnění z rádiových, televizních či telefonních vysílačů rozkmitali, čímž vzniklo vražedné prostředí resenomie. Kubeš vymyslel vlastní hlavou jednotky reseny a sestrojil přístroj na jejich měření – resenometr. Primitivní přístroj v hodnotě stokoruny se prodává za 2700 a atomfyzik ho vehementně nabízí a propaguje. Toto obchodnické úsilí vylučuje, že by byl pouhým vyšinutým dobrodincem lidstva, i když objevil, že vražedná resonomie má na svědomí napadání lesů kůrovcem, rakovinu, hromadný úhyn činčil, pády letadel, havárie lodí, nehody na silnicích, agresivitu psů, zešílení koní a krav, cukrovku, rozpad páteří králíků, pomočování žen a dětí, atd. Kubeš zveřejnil, že za jeho snahu zachránit lidstvo a přírodu na něj byly spáchány 4 nepovedené atentáty. Na druhé straně mu nabízela miliony Společnost pro vědecké řízení EU ze Štrasburku. Odmítl je. Chtěli ho odstěhovat do Ameriky a zřídit mu tam vlastní laboratoř. Nechtěl. A pak se stalo, že jej náměstek ministra zdravotnictví Iránu prosil: Pane Kubeš, nechte toho výzkumu, ať ti psi pohanský vychcípají.

Pan Kubeš toho nenechal, za což mu patří poděkování nejen od pohanských psů, ale i Bludný balvan od nevěřících Tomášů – Sisyfů. Laureát Kubeš byl jediný, který si přišel anticenu převzít. K úžasu publika se pokoušel svůj přístroj propagovat, nakonec skeptikům věnoval sebestopagující videokazetu. Fyzik Luděk Pekárek zabalenou věc převzal v naději, že je v ní páně Kubešův resenometr, a že se mu podívá do vnitřností. Doma byl při rozbalení daru zklamán.

Zlato si „vybojoval“ Chudáček

Pan Chudáček je muž ověnčený mnoha tituly. Časem ale pochopil, že přísná věda s protivným ověřováním a dokazováním je na jeho rostoucí křídla těsný úbor. Doc. RnDr. Ivo Chudáček, DrSc. dostal „zlato“ za: „třeskuté objevy a metody v psychotronice a za zavedení ódické technologie do každodenní praxe.“ Sisyfově oceňují, že „dokáže pouhým vetknutím tužky do krabice od bot sestavit ódický generátor a mentálním dotazem se umí dotknout hranic vesmíru i nitra atomu. K tomu mu postačí cokoli navěšené na čemkoli – čili takzvaný pendl. Autorem vyvolané ódické větry způsobují fluodický signál, který má sílu přebarvit Chudáčkovu auru, ale hlavně mohou skrze čakry rozrušit vibronace oduší kvantově mechanického těla jeho astrálního dvojníka zesnulého v paralelním světě,“ praví se v obhajobě nominace. Docent si pro cenu nepřišel, ale poslal komisi Bludného balvanu dopis, v němž

Zlatý Bludný balvan dostal psychotronik Ivo Chudáček. Foto jej zachytilo na akci Harmonie

ocenil, že mají skeptici smysl pro humor, ale čeho je moc, toho je prý příliš.

Bronzová virtuální doktorka neléčí, jen plká

V kategorii družstev se poprvé objevila internetová doména. Jmenuje se www.doktorka.cz. Doktorský je na ní jen název. Jinak se zabývá za prve banalitami: heřmáněk je léčivý, když vás bolí nohy, natírejte je francovkou, a za druhé paranormálními bizarnostmi. Dozvíte se například, že pět minut válení čínských kuliček v dlaní denně přidá člověku 5 let života. Kuličky rezonují na různé frekvenci, jedna vydává hlubší jin, druhá vyšší jang, což má fyziologický účinek. Na „doktorce“ bývají recenze blábolivých, duchovněm nacených knih, vždy vřele doporučovaných. V jedné z nich se praví: „Cílem jógy džinistu je vyčistit temnotu a vymýt čín. Jak toho dosáhnout? Sezením. Je to stav, kdy všechny smysly jsou uzavřeny, ale člověk stále ještě dýchá.“ Jakmile si tedy sednete, přestane vidět, slyšet, cítit, chutnat a jste rádi, že alespoň dýcháte. „Doktorka“ nabízí rady „mága“ Alberta Ignatěnka, který prý založil několik nových vědních oborů a umí rozdávat telekinetické kopance na dálku. Takže se čeští skeptici mohou nadít nevybíravých virtuálních útoků.

Jako každý rok, dostal jeden balvan za družstva mediální titul.

Balvan byl stříbrný a valil se k Nedělnímu Blesku.

Ten jej také ignoroval. V loňském roce 2000 se tento bulvár totiž mohutně věnoval s nekritickým obdivem léčitelské scéně. Především proslavil léčitele Karla Vaňáka ze Soběslavska, který svým vynálezem Kvant 4 dokázal zdatně luxovat peněženky onkologických pacientů. Tito lidé, někdy ve velmi vážném zdravotním stavu se nechávali „fyzikálním terapeutem“ léčit často po mnoho hodin. Hodina „rozbíjení a luxování“ nádoru je příšera na tisíc korun. Všem Vaňák pak tvrdil, že jsou vyléčení a nádor je odstraněn. Mnozí z nich jej ovšem ani neměli, to „zjistil“ vlašťovkou všeuměl Vaňák. Zaplatili tedy za zbavení jím navozeného strachu. Jiní byli sice vyléčení lékaři, ale vděk přenesli na drahého, a tedy jistě úspěšného léčitele. Další zemřeli. Svůj vynález popsal Nedělníku Blesk Vaňák způsobem, který rozesmál kvantové fyziky. „Hadící proudí kvantové částice. Ty léčitel nasává a jímá speciální aparaturou z okolního geomagnetického pole, poté je filtruje, obohacuje

Foto z předávání Bludných balvanů

a po urychlení v tzv. detonátoru vstřeluje soustředěným proudem na nádor. Nádory pak rozbíjí na mikrony a vysává.“ Vaňák spolu s Nedělním Bleskem půl roku úspěšně, ať se metodu zabývají odborníci! Obrovská publicita zajistila Vaňákovu příliv stovek zoufalých nemocných, kteří obléhali jeho dům, tábořili kolem, čekali v autech na objednání a na přijetí pod zázračnou hadici. Konečně došlo k experimentu řízeném odborníky. Ujal se ho sám profesor Pavel Pařko. Tři lidé z osmi testovaných se závěrečného testování ani nedožili, u dalších zjistili lékaři nezměněný stav. Navzdory tomu pacienti, kteří ještě žili, tvrdili, že se cítí lépe a Vaňák ve tváři lékařům vmetá své: nádory jsem zničil! To mohl být pro Nedělní Blesk natolik silný tabák, že celou záležitost uzavřel, a přesto, že čtenářům sliboval, že se bude nadějně léčbě nadále věnovat, dělal mrtvého brouka.

Zlato v kategorii družstev obdržela firma Embitron

Vyrábí přístroje EAV na diagnostikování chorob, stavů a záležitosti organismu, které jsou založeny na „jiných než obvyklých fyzikálních či chemických základech, jež zatím není zvykem zveřejňovat,“ praví se v příručce. Další zajímavou informací o tomto výrobku je, že „bioenergetické informace testovaných preparátů nepředstavují vliv žádného známého fyzikálního či chemického působku“. Snad tedy úplně neznámého? ptají se užaslí skeptici. Nebo snad žádného? Nyní Embitron vyčaroval přístroj nové generace, virtuální tester pro medikamentózní testování. Strká do něj 64 nerezových válečků do nichž zapra-

covává informace. V jazyce lékařů celostní medicíny se jim prý říká keltské kameny. Stojí bratru 17 tisíc.

Když skončilo vyhlášení laureátů, přednáškový sál AV zaplavila orientální hudba. Před užaslé skeptiky vyběhla břišní tanečnice, jinak tajemnice našeho klubu, ing. Olga Kracíková, a v nádherném kostýmu předvedla strhující harémový tanec. Mezitím se připravil dr. Josef Kaiser, kouzelník a sympatizant skeptiků, na náročnou filipínskou operaci. Jeho kolega ulehl na předsednický stůl, obnažil břicho, a kouzelník z jeho útrobu doloval soustředěně drůbky, které zřejmě v břiše neplnily svou funkci. Klidný pacient v závěru přece jen hekl a zamlel sebou, to když Josef Kaiser vytáhl z břišní dutiny věnec buřtů. Iluze byla dokonalá a vyvolala by obdiv i ke kouzelníkovým filipínským kolegům, kdyby na rozdíl od dr. Kaisera, který iluzi skeptikům z přátelství zdarma věnoval, nevybírali nehorázné sumy, a neměli pod rukama nemocné lidi. Někteří skeptici a novináři ještě poseděli u sklenky vína. Mezi členy ještě kostýmovaného komitétu se jako na objednávku objevila dáma, která s nakažlivým nadšením vyprávěla o svých nadpřirozených schopnostech a zážitcích. Skeptická odolnost vůči paranormalitám vydržela i tuto zatěžkávací zkoušku. Za Český klub skeptiků chceme i touto cestou poděkovat tiskovému oddělení Akademie věd, starostlivé a výkonné Zuzaně Bukovské. Bez souhlasu a pomoci samotné Akademie věd, by tato akce, která s hořkým humorem ukazuje na kouzelníky – podvodníky neexistovala.

Bludný balvan pro Stanislava Grofa

Čeněk Zlatník

Připomeňme, že ocenění Bludné balvany se uděluje za „mimořádné výkony při matení české veřejnosti a rozvoji bláznivého myšlení“. Akce má především **humorný ráz** – k ceremonálu patří převleky, exotická hudba a tance; letos dokonce přišel i kouzelník! Společnost Sisyfos chce touto odlehčenou úsměvnou formou připomenout závažný civilizační problém, kterým je masové šíření iracionality. Laureáti jsou pečlivě vybíráni k tomu příslušným Výborem. Zvláště zajímavé bývá, případně-li ocenění na známou osobnost, která se eventuálně honosí zvucsými akademickými tituly. Ani v takovém případě Sisyfos nezaváhá, a bez slitování cenu udělí. Lze jedině vítat, pokud taková událost vyvolá diskuse o otázkách racionality a o metodách novověké vědy.

K nejzajímavějším nominacím patří současný bronzový Balvan pro známého psychiatra a psychologa Stanislava Grofa (MUDr., Prof., M.D.).

Čeněk Zlatník

Povězme si nejprve několik slov o samotném laureátu.

Stanislav Grof se narodil v r. 1931 v Praze. Po absolvování Lékařské fakulty pražské Karlovy univerzity pracoval jako psychiater a spoluzaložil Výzkumný ústav psychiatrický. Od roku 1967 žije trvale v USA. Působil ve vedení Marylandského střediska psychiatrického výzkumu a též jako profesor psychiatrie na Univerzitě Johna Hopkinse v Baltimore. Stal se prvním prezidentem Mezinárodní transpersonální společnosti. Působil v odborných redakcích něko-

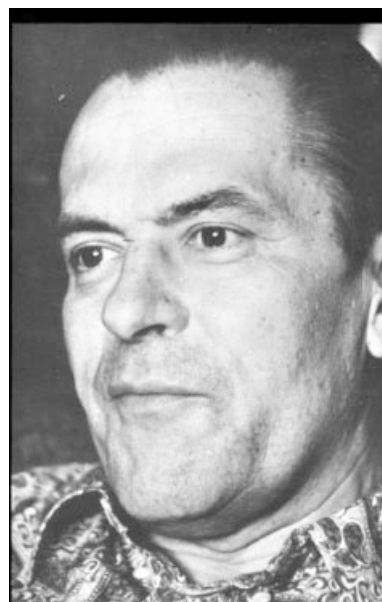
lika časopisů, je autorem více než tuctu knih. V současné době je profesorem psychologie Kalifornského institutu integrálních studií.

Jako spoluzakladatel nové disciplíny „transpersonální psychologie“ usiloval o psychologické pojetí zahrnující mimořádné („holotropní“) stavy lidského vědomí, tedy psychedelické zážitky, transy, mystické stavy apod. Do holotropního stavu vědomí se údajně člověk dostává buď spontánně, nebo stimulací vhodným činidlem. Zprvu, ještě v době tuzemského pobytu, aplikoval LSD; později v USA byly pokusy s LSD zakázány. Posléze, inspirován šamanskými praktikami s hyperventilací, Stanislav Grof ve spolupráci s manželkou Christinou rozpracoval speciální metodiku vyvolávání těchto mimořádných stavů – „holotropní dýchání“. Z výpovědí účastníků psychoterapií i z vlastních zážitků s holotropními stavy vědomí shromáždil rozsáhlý empirický materiál.

A tak se dostáváme k vysvětlení, zač je ten Balvan.

Pokud je obsah výpovědi chápán pouze jako údaj o stavu vědomí vypovídajícího, nelze mít z hlediska racionality námitky. Může být vědecky prospěšné takové údaje analyzovat, třídit a interpretovat a v tom má S. Grof zřejmě **značné zásluhy**. (Lze pochybovat o tom, zda je zdravé či morální zatěžovat mozky lidí umělou stimulací holotropního vědomí, ale tuto záležitost ponecháme stranou.) S. Grof **opouští racionalitu** tam, kde výpovědím o fantastických zážitcích přiznává status skutečnosti a odvozuje z nich představy Kosmického vědo-

Stanislav Grof

mí. Na něm mají participovat svým vědomím nejen lidé, ale i zvířata, rostliny a neživá příroda. Lidské vědomí tedy není podle Grofa vázáno na neurofyziologické procesy, může se odpoutat od těla, může se „transpersonálně“ ztotožnit s jiným vědomím (nebo „odcestovat“ do některého z minulých životů nebo do doby porodu; neexistují tu časové ani prostorové bariéry) a může získávat touto mimosmyslovou cestou nové poznatky.

Představa Kosmického vědomí je v podstatě náboženská (hnutí New age), k vysvětlení faktů není nutná a nemá podle principu Occamovy břitvy ve vědě místo. Podle současného stavu přírodovědy nebyl žádný nový poznatek prokazatelně mimosmyslovou cestou získán.

Při udílení Bludných balvanů byly účastníkům čteny úryvky z knihy „Holotropní vědomí“. Jedna z účastnic semináře holotropního dýchání v knize vypovídá, jak se interpersonálně ztotožnila s březí velrybou a sdělovala poznatky o průběhu porodu. V jiném případě se jistý člověk ztotožnil s housenkou, prožíval jak housenka vnímá svět, jak konzumuje listy a posléze se stal zámožkem, ba došlo i k metamorfóze ... Obsahy oněch výpovědí připadají jako anekdoty či náhodné kazuistiky, které o skutečném světě nic nového nevyprávějí.

S. Grof rovněž nekriticky přejímá „poznatky“ z parapsychologických výzkumů – za ověřené reálné jevy považuje telepatii, řádění poltergeistů, ohýbání lžic mentální silou, zázračné operace filipínských léčitelů a další. Je přesvědčen, že i tyto paranormální jevy jsou v podstatě transpersonální povahy a že přispívají k potvrzení jeho „kosmologie“. Transpersonální psychologii se tu vysvětluje něco, co žádné vysvětlení nepotřebuje. O výše zmíněných paranormálních jevech je mnoho slyšet, možná se o nich přednáší na některé americké univerzitě (proč ne, vždyť máme svobodu slova a bádání), ale co naplat, když není znám jediný případ spolehlivého potvrzení takového jevu.

Stanislav Grof se přitom **hlásí k vědecké metodě poznání**, transpersonální psychologii považuje za vážný pokus o sjednocení vědy a spirituality a za zdroj morálních podnětů. Svými vývody je si zcela jist, nečeká, až budou potvrzeny nezávislými badateli, a vytýká „materialistické“ vědě, že jeho výzkumy ignoruje.

Zájemcům o podrobnější a odborné posouzení Grofova díla doporučuji studii Jaroslava Vacka „Iracionalita v psychiatrii“ (Čs. psychiatrie, 87, 1991, č. 1). Hovoří se tu o nesporném přínosu Grofových prací a zároveň o těch aspektech jeho bádání, které zůstávají sporné nebo jsou vědecky nepřijatelné. V závěru Vacek mimo jiné píše: „*Současná popularita iracionálních směrů, včetně transpersonální psychologie, je reakcí přeracionalizované masové společnosti. Důsledně prosazení transpersonální psychologie by přineslo negaci celého myšlenkového arsenálu psychiatrie jako medicínského oboru.*“

V Grofových publikacích nacházíme četné zprávy o údajných mimosmyslových lidských kontaktech, jakoby to byla vědecky ověřená fakta. Čtenář je tak mylně informován o stavu přírodovědy a o jejích metodách.

Stanislav Grof žije sice v zahraničí, ale obohatil naše podnikatelské aktivity tím, že asi deseti Čechům udělil certifikát pro provozování terapie holotropního dýchání. Že licence neleží ladem, o tom svědčí četné inzeráty v denním tisku.

Poznámka: Uvedený příspěvek byl zveřejněn v rámci rozsáhlejší polemiky vyvolané letošními nominacemi Bludného balvanu v internetových novinách Neviditelný pes/věda (17. 4. 2001). Proti ocenění Grofa tu obšírněji vystoupil Petr Bob (18. 4. 2001). Čeněk Zlatník odpověděl dalším článkem (27. 4. 2001). Do diskuse vstoupila se svými komentáři více než stovka čtenářů! Zájemce si může vše vyhledat v archivní části Neviditelného psa (<http://pes.eunet.cz>).

Dále je tu rozsáhlá publikační činnost, především následující knihy:

S. Grof, H. S. Bennett: Holotropní vědomí. Gemma89 (1993), Perla (1999)

S. Grof: Dobrodružství sebeobjevování. Gemma89 (1992), Perla (2000)

S. Grof: Za hranice mozku. Gemma89 (1993), Perla (1999)

S. Grof: Kosmická hra. Perla (2000)

Ch. a S. Grofovi: Krize duchovního vývoje. Chvojko nakladatelství (1999)

Ch. a S. Grofovi: Nesnadné hledání vlastního já. Chvojko nakladatelství. (1999)

Reportáž

Astronáez

Věra Nosková

Co všechno člověka kromě lékářů a léků může léčit? Duchovní léčivé obrazy, energetické vizitky a loga, drahé kameny, Bachovy květové esence, tarotové karty propojené s energetickým systémem člověka, originální čínská léčivá hudba na specializovaných cédecích – jedno je dobré na začpu, druhé na klimakterium, třetí na obezitu a další prý dokonce zabírá na rakovinu. Léčí také měděné skeletové pyramidy, indický „nebeský elixír“ Ašvagandha, barevné paprsky v kvantové homeopatii, léčivá dvojmocná křišťálová pyramida, solné krystaly, keltský léčebný systém vyda...

To všechno a mnohem víc se nabízelo během červnového Astrovíkendu na pražském Výstavišti. V pavilonu u Křížkovy fontány se před stánky a stoly prodejců zdraví, štěstí a cest k duchovnu vytvářely fronty. Jedna se vlnila před praktikujícím kartářem, který si žádal za vložení karet pouhou padesátikorunu. Taková láce! Se zákazníci byl hotov za minutu až dvě, za hodinu tedy vydělal minimálně 1500 korun. Pokladní bloky nevydával, něco tak materiálního se k magickému řemeslu nehodí. Materiální byly jen bankovky. Kartář jel jak fretka, přestávku si nedopřál. Kratší fronta stála před bývalým ministrem obrany. Seděl u stánku jako nějaký párkař a obchodoval s horoskopy. Komický nebo smutný pohled - podle založení pozorovatele. Se spoluskeptikem, matematikem doc. Čeněkem

Zlatníkem, který mě na návštěvu Astrovíkendu upozornil, jsme užasle postupovali od stánku ke stánku, a v roli naivních, nerozhodných kupců jsme se vyptávali na zboží či nabízené služby. Odpovědi byly zásadně suverénní a vždy blábolivé.

Z tolika možností dotknout se za pár stovek tajemna a koupit si něco zázračného by se jednomu zatočila hlava. Když ale divotorce vidíte sehnané do jednoho místa, bije do očí, že jde jen o byznys. Bereme si u stánků propagační letáky. Povzbuzována matematikem sahám i po jednom barevném a lesklém obrázku. „Musíme zjistit, jestli se pro vás hodí,“ říká starostlivě mladá senzibilka. Kejkla pendlem nad maličkými obrázky z lesklého materiálu, z jakého se dělá omyvatelné prostírání pro bryndaly. „Jak to poznáte?“ ptám se. „Podle toho jak se vám sladují vibrace s tím logem,“ zní odpověď. Mám na jazyku otázku, co mi to vlastně vibruje, ale nechci dělat chytrou. Vybere mi obrázek se symbolem letícího ptáka. Když chceme ale s obrázkem odejít, dozvídám se, že stojí 180 korun, protože je nabitý léčivou energií. Vracíme ho, a stánek zase osiří, o jeho léčivé zboží není zjevně zájem. Jdeme s Čeněkem raději na vedlejší scénu pod širým nebem. Přednáší tam asi stovce návštěvníků spirituální osoby, obchodníci s tajemnem. Vstupné je zdarma, jde o sebepropagaci a reklamu. Přednášející jsou nad věci, radí posluchačům jak mají žít a co si mají myslet, všechno vědí, a dostávají od nich kapky, neboť nás podezřívají z hromadění majetku a nízké úrovně duchovnosti. Přednáší i pravý Ind, toho času ze Žižkova. Jeho karikatura češtiny je milá a zábavná, výklad hýří kouzlem nechtěného. Původní profesí je prý geolog, ale našel si lepší byznys. Ind hovoří vzrušeně, hlas mu přeskaku-

je do fistule: „Co vůbec ten zemikoule je. Proc zrovna dneska fouká, proc ty stromy, proc ty mikrofony, proc vy ste tady, komu to napadlo ze slunce dneska svítí, vohň je teplý, voda je mokrá, proc to neni sechno vobráceně? Proc když někdo mi vynadá tak si zvednu facku? Proc vubec neco je. Neco neny. Nemam. To myslime neexistence. V matice je nula. Nula neexistuje. Neexistence je nula.“ Matematik vedle mě se směje a vrtí hlavou, ale Ind ještě přitvrdí: „To je označení prostoru, kde teda neni prostor. Je nula. Kreslí se v kroužku. Kde teda nemá zacatek any konec. Je kulatá. Jaké máte povrzený ze existujete? Je to ze hejbeta rukama? Jo, hejbe mi ruka, existuju to. Nehejbe ruka neexistuju to. To znamená asi ne asi jo. Lidske telo – zivy nebo mrtvola. Oba dva sou lidske telo. Ale existující zivot je zivej. A co je mrtvej je mrtvola. Proc to neny zivot? Neny tam pohyb. A co to ten pohyb je, odkud to přichází, kdo to řídí? Dá se mu zastavit? Brányt nějak? To vsechno je ájurvéda. Muj uvazováný: kdo to řídí – já to řídím? Jo, asi ja to řídím.“ Ind odvlál ve svém hábitu a moderátor nás upozorňuje na jeho obchod na Žižkově. Jak jinak.

Všichni jsme vyděrači a bolestní

Další přednášející odblokovává lidi. Máte problém? Dostane se na jeho kořen a odblokuje vás. Líčí své případy s takovým zaujetím, že na nás křičí: „Ten největší model, který vládne naší planetou je to, co my si všichni potřebujem vyřešit, protože to všichni děláme na nekonečně způsobů: vydírání bolestí. Je to ten jednoduchej příběh, kdy si představíte, že jste malý dítě, a chcete si s vaší maminkou hrát. Ale maminka si někde přečetla v nějaký knížce, že je teď dvanáct hodin, a teď potřebujete obědvat. Takže bude míchat tu polívčičku, a výsledek je, že vy se cítíte přehlížený, nešťastný, zklamaný, atd. atd. A co se stane? Co se stane? No co se stane? Povídejte!“ křičí na nás odblokovávačka. Všichni zaraženě

mlčí. „Pocem ty moje holčičko, pocem, budeme si hrát. Tady jsou kostičky, tady je todle, pód... tady si sedni. Áha!!! řekne si každý malý dítě, tak takhle to funguje! Od této chvíle už víme co máme dělat. Není to žádný vědomej model, že bychom si řekli, a teď jim to natřem. Myslíme si jen, že když budeme nemocní, tak dostaneme pozornost a že to prostě bude tímto způsobem fungovat. Ale nebude to fungovat! Ne-bude to fungovat,“ křičí dáma, ale pak se uklidní. Je posedlá myšlenkou, že my všichni jak tu sedíme vydíráme své okolí bolestí. Zjevně by potřebovala odbloknout, ale to je stará vesta, že kovářova kobyla chodí neokovaná. Moderátor pak paní inženýrku doporučuje, má prý vedle u stánku spoustu klientů: „využijte ještě možnost se s ní setkat“. Jinak se s ní budete setkávat přes náš časopis Astro. Dáma se několikrát zmínila, že odblokovává na počkání ve stánku. Několik „vyděračů bolestí“ se zvedá a stahuje se k místu první pomoci.

Před pavilonem se prodávají laminátové pyramidy v nejrůznějších velikostech. Vlastně jen jejich kostry. To aby se dovnitř mohly vkládat předměty a strkat živočichové, naložit se může i sám majitel pyramidy. Bude pyramidálně vyladěný, nabit pyramidální energií a nebude se kazit. U vchodu rozdávají Lunární kalendář Krásné paní na rok 2001. Je tam mnoho astrologických a lunárních rad. Například: Rak má dát řeč s rostlinami. Střelec ovlivňuje stehna. Kozoroh má přehazovat kompost, nemrzne-li. Ryby se mají zpotit a zalévat rostliny.

Jdeme se zalít k venkovnímu stánku plzeňským. Je podvečer, Křížkova fontána se dala při hudbě do tance. V Krásné paní nacházíme s Čeňkem ještě jednu radu, která nám sedne do nálady: Přiložte si ukazováček a prsteníček pravé ruky nad kořen nosu, nad ně pak prsty levé ruky a postupně, jemným stlačením, si jakoby rozdělíte hlavu na dvě půlky. Učinili jsem tak. Na počest panoptikálního odpoledne.

Jak zchladiť vášně kolem globálního oteplování?

(Následující text je volným překladem článku [1] L. Jonese z anglického časopisu The Skeptic.)

Přeložil prof. Antonín Ryska

Mnohý ze skeptiků již určitě zažil posměšné popichování typu „předpokládám, že nevěříte také na globální oteplování.“ Obvykle se jedná o ironický postřeh ve smyslu „předpokládám, že nevěříte ani na gravitační zákon.“ Můžeme se divit, že tolik lidí pokládá globální oteplování za zničitelskou skutečnost, která provází náš život? Novináři neustále zdůrazňují, že k prvním změnám počasí už došlo.

Přírodovědec a spisovatel Ronald Bailey [2] dochází v souvislosti s depresivním scénářem posledního soudu k závěru, že první věc, kterou je třeba pochopit v souvislosti s environmentálním hnutím, je, že to nemá vůbec nic společného s vědou: jedná se o politický tlak, o „komplex Armagedonu“. Možná jste již zapoměli, že koncem 70. let nám podobní profesionální podvodníci naléhavě zdůrazňovali riziko nové doby ledové spojené s hrozbou návratu jeden a půl kilometru tlustých ledovců do severní Ameriky a do Evropy. Tehdejší sloganem byl „účinek chladničky“ (Refrigerator Effect) a za veškerý pokles teplot byli samozřejmě odpovědní nezbední lidé. Ať mrzneme nebo se pečeme, může za to vždycky průmyslový kapitalismus a řešením je vždycky mezinárodní socialismus.

Sdělovací prostředky v posledních letech stále více zapomínají na objektivní zpravodajství a stávají se součástí propagandistické mašinérie. Slovy Melvyna Shapiro, vedoucího meteorologa coloradské laboratoře (National Oceanic and Atmospheric Association): „Tisk už ví, co chce slyšet ... Tisk vyzývá miláčky sdělovacích prostředků ve vědeckém společenství a ti mu pár řádků poskytnou. Novináři už vědí, kdo se

chystá dát jim scénář soudného dne.“ Stephen Schneider, specialista na atmosféru a na strašení životním prostředím, tyto obavy potvrzuje, když doznává: „Musíme přinášet hrůzostrašné scénáře, formulovat zjednodušená, dramatická tvrzení a jen málo se zmiňovat o jakýchkoliv pochybnostech, které bychom mohli mít.“

Profesor ekonomie Ben Bolch, a profesor chemie Harold Lyons, se spojili, aby ekologickou pomatenost napadli z vědeckého hlediska [3]: „Všechna náboženská hnutí mají své nezbytné doktríny a primární doktrínou tohoto hnutí je, že lidstvo rychle zhoršuje životní prostředí a jen vyvolení mohou přírodu zachránit před nastávající katastrofou... Lidé se ve stále rostoucí míře stávají věřícími tohoto náboženství.“

Eko-theologové mají i jednoduchý recept na to, jak se vypořádat s různými hrozícími nebezpečími: „absurdně dlouhý časový horizont spojený s absolutní státní mocí.“ A jsme zpátky u politiky. „Poté, co byli pokaždé odmítnuti se svými požadavky na povznesení lidstva řízeným přerozdělováním příjmů a majetku, zformovala se stará garda socialistů a ekonomických plánovačů v novou skupinu eko-socialistů, která teď má téměř perfektní výmluvu pro nový typ sociálního inženýrství: ekonomiku můžeme obvinít z veškerých myslitelných výstředností počasí.“ A to všechno navzdory tomu, že „počasí rozumíme tak neuspokojivě, že 90-denní předpověď, a to i s použitím velkých super-počítačů, je jen o málo lepší než vrhání kostek.“

Dva klimatologové se rozhodli spojit své síly a soustředit nejlepší známé vědecké poznatky k problému globálního oteplování [4]: Patrick J. Michaels je profesor uvolněný pro výzkum životního prostředí a minulý president Americké společ-

nosti státních klimatologů. Robert C. Balling Jr. je profesorem geografie a ředitelem Klimatologického úřadu a světová autorita na změny klimatu. (Nevědecké aspekty mnohých tvrzení spojených s hnutím za ochranu životního prostředí demonstrují na Al Goreově předvolební kampani. Jeho strategii shrnulí jednoduše takto: „Hlasujte pro mne, jinak byste mohli zemřít“.)

Zemské teplo se nevyzařuje přímo do kosmického prostoru: určité složky atmosféry vyzařují jeho část zpět na Zem. To je skleníkový jev, který zvyšuje průměrnou teplotu na Zemi asi o 33 °C. A z těchto 33 °C připadá asi 31 °C na účet vodních par. Je však tento ohřev něčím, čeho bychom se měli bát?

V roce 1988 založily Spojené národy Mezivládní panel pro změny klimatu. V jeho instrukcích bylo „co nejdříve iniciovat akce vedoucí k doporučením ...“. Jinými slovy, říkají Michaels a Balling, „jestliže by IPCC prohlásil, že změna klimatu není příšernou hrozbou ... bylo by to neuposlechnutí samotné obědávky, podle níž byl vytvořen ...“

Existuje „celá armáda členů IPCC, kteří jsou známi jen jako vládní funkcionáři“ a IPCC má mezi svými členy „velmi málo graduovaných klimatologů.“ Koncem roku 1995 sestavil IPCC hodinotící zprávu, ale 20 minut po půlnoci 30. listopadu 1995, dlouho poté, co byl ukončen proces kritické diskuse zahrnující členy IPCC, se sešla velmi malá frakce IPCC, aby schválila změnu textu. Vložili tam prohlášení: Převažující důkazy naznačují znatelný vliv člověka na globální klima. Michaels a Balling to nazývají nebezpečí pro vědu ze strany komise a označují to za způsob práce IPCC. Frederic Seitz, minulý předseda Akademie věd USA (a prezident Americké fyzikální společnosti) to komentoval takto: „Nikdy jsem při procesu kritické diskuse nebyl svědkem znepokojivějšího morálního rozkladu, než jsou události, které vedly k této zprávě IPCC.“

Přírozený skleníkový efekt vede ke zvýšení teploty zemského povrchu asi o 33 °C vůči teplotě, kterou by povrch měl bez tohoto efektu. A stojí za to si uvědomit, že dík tomuto efektu zde vůbec jsme: pouhých 15 °C odděluje střední teplotu zemského povrchu od bodu tuhnutí vody. Třemi hlavními příspěvky člověka ke skleníkovému efektu jsou oxid uhličitý, metan a halogenované uhlovodíky (CFC, HCFC, HFC). Zhruba za polovinu veškerých antropogenních změn skleníkového efektu je odpovědný oxid uhličitý, jehož koncentrace vzrostla od předindustriálního období asi o 30 %.

Mohou nám počítačové simulace beze vší pochyby říci, zda je to Dobrá nebo Špatná věc? Michaels s Ballingem jsou velmi skeptičtí: „Stručně řečeno, má to základní chybu: Žádný trojrozměrný cirkulační klimatický model (GCM – General Circulation Model) ještě nikdy neuspěl při popisu troposféry (spodních 12 km atmosféry) tak, aby se modelová troposféra chovala v souladu s experimentálními údaji získanými během poslední čtvrtiny 20. století ... Jinými slovy, zatímco Spojené národy pomáhaly prosadit paradigma, že modely jsou většinou realistické a propagovaly jejich použití pro všeobecná politická doporučení, která by mohla vážně poškodit blahobyt Spojených států, vykazovaly tyto modely ve skutečnosti rozsáhlé chyby, o nichž se IPCC zmiňoval jen váhavě. Ostatně, když GCM počítaly nereálné střední troposférické teploty, jak by mohly předpovídat budoucnost?“

Zahřívá se Země skutečně tak, jak lidé tvrdí? „Jestliže mají na mysli povrch planety během posledních 100 let, ohřev jistě existuje ... V různých výškových hladinách nad povrchem – od 1500 m až do stratosféry – však za posledních 20 let neexistuje vůbec žádný ohřev. To je právě v tom časovém období, kde bychom měli očekávat, že skleníkový jev bude všechno rychle opékat.“

Záznamy teplot se mění převratným způsobem dík družicovým měřením. Předpokládá se, že jejich přesnost dosáhne 0,01 °C. Co tato měření ukazují? Co se týká podrobností a grafů, budete muset sáhnout po knize [4]. Českému čtenáři bude asi dostupnější třeba referát Aleše Raidla a Jaroslavy Kalvové z katedry meteorologie a ochrany prostředí MFF UK [5]. Zde jenom krátce: „Slabá tendence ke zvyšování teplot na severní polokouli a teplot získaných systémem globálního mikrovlnného sondování (global MSU – Microwave Sounding Unit) je vyvolána pouze teplem jevu El Niño z roku 1998 rozptýleným do prostoru. Pokud bychom tento rok vyloučili, žádná tendence k ohřevu neexistuje.“

Ti, kdo očekávají poslední soud, se rádi maskují spoustou nepřesných údajů. Avšak většina takových nepřesností je rázem odhalena při konfrontaci s podrobnostmi získanými především z družicových měření.

Kam tedy směřuje přídavné teplo? 69 % poválečného ohřátí na severní polokouli se projevuje v zimním období. A z toho 78 % se omezilo na velmi chladné vysokotlaké systémy na Sibiři a v severozápadních oblastech Severní Ameriky. Ohřev se soustřeďuje na ty „nejneoblíbenější známé vzduchové hmoty, kde zmírňuje jejich smrtelný chlad“. Pozorujeme vskutku vzestup teplot o „0,15 °C za 10 let soustředěný převážně na velmi malou a velmi chladnou oblast v zimní pustině.“ Během 21. století můžeme jako spodní hranici očekávat ohřev asi o 1,5 – 1,7 °C v zimním pololetí a o 1,2 – 1,3 °C v létě v závislosti na tom, jaké učiníme předpoklady o chování slunce.

Vždycky když se vyskytne nějaká odchylka od průměru ve struktuře lokálního počasí, najde se někdo, kdo se zárukou prohlásí, že za takovou změnu je globální ohřev. Je to však oprávněné? Dokonce i IPCC připouští: „Celkově neexistují žádné důkazy, že extrémní události spojené s počasím nebo nestálost klimatu se v průběhu 20. století v globálním měřítku zvýšily, i když příslušné údaje a rozborů jsou nedostatečné a neúplné.“

Sucha? Opět IPCC: „Máme jen málo důkazů týkajících se změn v četnosti nebo v intenzitě sucha.“ Cyklóny? Hurikány? Závěr přehledného článku v Bulletin of the American Meteorological Society: „Neexistují žádné zřejmé globální trendy v počtu, intenzitě nebo v rozmístění tropických cyklónů, které bychom mohli vyvodit z rozborů historických údajů.“ Převážná část dokladů tedy naznačuje jen malé možnosti změn aktivity hurikánů v 21. století [6].

A co El Niño? Je to přítel či nepřítel? Al Gore vyjádřil myšlenku, že „děsivý“ El Niño byl příznakem globálního oteplování. V reakci na to říká Jim O'Brien (Florida State University), který se jevem El Niño začal zabývat již dříve než to začalo být módní záležitostí: „Jevy El Niño fungovaly vždycky. V korálech je můžeme vystopovat tisíc roků nazpět, nemají

tedy nic společného s globálním oteplováním nebo s podobnými věcmi. Chtěl jsem se jen vyjádřit jasně, protože dnes byla v Kongresu schůze. Někteří ... hájili názor, že tento (El Niño) je největší dík globálnímu oteplování. Nesnáším takové nesmysly ...“

Neznamená to ovšem konec poplašným zprávám. Michaelsovými a Ballingovými slovy: „Nelze pochybovat o tom, že nová generace meteorologických radarů a Dopplerových systémů, které mohou vidět skutečné pohyby dešťových kapek, zaznamenává velké množství malých tornád, které starší a jednodušší radary vidět nemohly... Očekávejme, že během pár let se objeví zpráva, která bude brát dech, o dramatickém vzrůstu četnosti tornád; nebude to však nic jiného než artefakt nové detekční techniky.“ Co ale říci na led, který začíná tát a na stoupající hladinu oceánů, které přináší katastrofální povodně a zaplavování pobřeží? Především – mimopolární

ledovce po celém světě tají už asi tak 150 let. První příčinou tohoto tání bylo nové nastavení teplot po několik set let dlouhém období nižších teplot známém jako malá doba ledu, které skončilo v polovině 19. století. „Nejpravděpodobnější odhad zvýšení hladiny oceánů během 21. století je asi 13 až 28 cm – zvýšení, které většina lidí asi ani nezaznamená a jemuž se mohou snadno přizpůsobit. Ostatně větší část města New Orleans je už v současné době pod hladinou moře.“

Téměř každá zmínka o globálním oteplování bývá spojena s domněnkou, že to přinese naprostou katastrofu. Dobré zprávy totiž nezapadají do scénáře těch, kdo mají v popisu práce nahánět strach. Slyšíme proto jen málo o tom, že teplejší zimní měsíce by také mohly snížit různá neštěstí osudu. Pro téměř všechny příčiny úmrtí platí, že více lidí umírá v zimě než v létě (podíl zimních úmrtí je o 16 % vyšší). Dalším příjemcem mimořádného daru oteplení je světová vegetace. Poslední poznatky o změnách klimatu a o fyziologii rostlin naznačují, že představa o smrtelných planetárních účincích globálního oteplování je prostě chybná – naopak, dochází k ozelenění země.

V časopisu Science [7] se jako bomba objevil článek, v němž se uvádí, že severoamerická vegetace dorůstá tak rychle, že může absorbovat veškeré roční emise oxidu uhličitého, které vyprodukují Spojené státy a Kanada. Rozhodující část dokladů ukazuje, že rostoucí hladina atmosférického oxidu uhličitého je mimořádně příznivá pro výnosy potravin a lesů. Oxid uhličitý působí jako hnojivo a zvyšuje rychlost růstu a přírůstky rostlinné hmoty tím, že zvyšuje výkon fotosyntézy.

S. H. Wittwer (působil jako předseda National Research Council's Board of Agriculture) uveřejnil jeden z nejobsažnějších přehledů na toto téma [8]. Probral stovky experimentů potvrzujících, že „globální zemědělský produkt se za posledních 50 let zvýšil o 8 – 12 % pouze díky rostoucí koncentraci atmosférického oxidu uhličitého.“ Michaels s Ballingem navrhuje, abychom „považovali za šťastnou náhodu, že žijeme ve světě s pozvolně rostoucí úrovní oxidu uhličitého. Účinky tohoto přírůstku na produkci potravin jsou mnohem důležitější než jakékoliv domnělé klimatické změny.“ Přidávají následující strážlivou úvahu: „Růst teplot ve 20. století převyšil asi 10 × teplotní diferenci, které by Kyotský protokol (protokol podepsaný roku 1997 v Kyotu; označil a navrhuje postupnou redukci 6 skupin skleníkových plynů, dodatečně k těm, které byly omezeny již dříve Montrealským protokolem) zabránil v příštích 50 letech; současně se zdvojnásobila střední doba života, zemědělské výnosy se zvedly 5 ×, a došlo k největší demokratizaci bohatství v historii světa.“

Dennis Avery (meťla na propagátory organických potravin a ředitel Global Food Issues) připojuje svou vlastní třešničku na dortu [9]: „Oxid uhličitý funguje ve vztahu k rostlinám jako hnojivo. Oxid uhličitý, který rostlina dostane navíc, jí také pomáhá účinněji využívat vodu. Více než tisíc pokusů s 475 druhy plodin ve 29 různých zemích ukazuje, že zdvojnásobení světové koncentrace oxidu uhličitého by zvedlo zemědělské výnosy v průměru asi o 52 % ... Zvýšení koncentrace oxidu uhličitého povede k ozdravení lesů po celém světě a umožní jim tak více podporovat život divoké zvěře. Lesní odborníci v Kanadě odhadují, že přírůstky jejich lesů by se po vzrůstu teplot zvedly o 20 %.“

Původní senzační strašidelné příběhy spojené s globálním oteplováním pocházely z pera eko-aktivistů, kteří později připustili, že hledali způsoby, jak přimět lidi ke skromnějšímu způsobu života. „A co když máme pravdu?“ ptají se aktivisti. Avery odpovídá: „Historie říká, že pravdu nemají. V období let 900 – 1300 byla země podle údajů Oregon Institute of Science and Medicine teplejší o 1,7 °C. Toto tzv. středověké klimatické optimum bylo dobrodiním jak pro lidstvo, tak pro životní prostředí. Vikingové objevili a osídlili Grónsko kolem roku 950. Grónsko bylo tehdy tak teplé, že se tisíce osadníků užívaly pastvou hovězího dobytka tam, kde je teď zmrzlá tundra. V průběhu tohoto velkého globálního oteplení vybudovala Evropa ty nejpůsobivější velké hrady a vzletné katedrály, které dodnes přivádějí turisty v úžas svými rozměry, krásou a technickou dokonalostí. Tyto ohromné budovy vyžadovaly soustředěné úsilí milionů (lidí x hodin), jež mohly být ušetřeny v zemědělství díky jeho vyšším výnosům. Evropská populace se rozrostla z asi 40 milionů na 60 milionů obyvatel. Skoro celý tento vzrůst umožnila nižší úmrtnost.“

Celý problém je v tom, že jakkoli dobře míněná „řešení“, která Tito aktivisti doporučují, by zanechala většinu světa bez energetického systému a to by bylo smrtelné jak pro lidi, tak pro zvířata. „Kdybychom ztrojnásobili cenu uhlí, zdvojnásobili cenu ropy, zakázali jadernou energii a rozbourali vodní nádrže s hydroelektrárnami, což by byl výsledek přístupu těchto aktivistů, lidstvo by v podstatě zůstalo bez energie.“ A ve světě s drahou energií by si lidé nemohli dovolit běžný standard bydlení, obvyklé nároky na přepravu potravin a dalšího zboží, záchody, čistou vodu, špičkovou lékařskou péči, chladicí techniku ani řadu dalších vymožeností, které zabraňují milionům úmrtí ročně. Averyho výsledné poselství zní: „Mírné globální oteplení, které se nyní předpovídá, by mělo vrátit jedny z nej příjemnějších a nejplodnějších životních podmínek, z jakých se kdy lidé i divoká zvěř mohli těšit. Nemáme se čeho bát – kromě samotných obchodníků se strachem.“

[1] Lewis Jones: Global Warming? Chill out, The Skeptic, Vol. 13 (2000), Numbers 3 & 4, 18 – 21.

[2] Ronald Bailey: Eco-Scam: the false prophets of ecological apocalypse. St Martin's Press, 1993.

[3] Ben Bolch and Harold Lyons: Apocalypse not: science, economics and environmentalism. Cato Institute, 1993.

[4] Patric J. Michaels and Robert Balling Jr.: The Satanic Gases: Clearing the Air about Global Warming. Cato Institute, 2000.

[5] Aleš Raidl a Jaroslava Kalvová: Čeká nás změna klimatu? Pokroky matematiky, fyziky a astronomie 43 (1998), č. 4, 278 – 293.

[6] A. Henderson – Sellers at all.: Tropical cyclones and global climatechange: a post – IPCC assessment.

Bulletin of the American Meteorological Society. 79, 19 – 38, 1998.

[7] S. Fan at al.: A large terrestrial sink in North America implied by atmospheric and oceanic carbon dioxide data and models. Science 282, 442 – 43, 1998.

[8] S. H. Wittwer: Food, Climate, and Carbon Dioxide. Boca Raton, Fla: CRC Press, 1995.

[9] Dennis T. Avery: Saving the Planet with Pesticides and Plastics. Hudson Institute, 2000.

Fejeton

ALTERNATIVNÍ SVĚT

Věra Nosková

Pryč s přísnou vědou, s úzkoprsmou racionalitou, nudnou logikou, máme dost diktátu západní maskulinní kultury, jediného správného nadiktovaného myšlení ve vyjetých kolejkách. Tak budou čím dál častěji volat už nikoliv jen duchovněm těhotní jednotlivci, ale spirituální skupiny, komunity, sekty, pronárody

a národy. Až se dostatečně namnoží řady duchovních bytostí, zkolabuje konečně svazující systém a řád lidské společnosti, vlády se ujme Vodnář a nudné školské vědomosti vystřídají tajné nauky.

Představme si tuto budoucnost světla a plodného chaosu, z

něhož budou čnit imponantní vědmy, moudří guruové, zasvěcení šamani a putující jurodiví. Školy budou jen pro vyvolené, protože přístup k ezoterickým naukám nelze umožnit dětem vulgárních materialistů. Děti se budou učit astrologii, matematiku nahradí numeralogie. Země bude zase stará dobrá placka nesená na hřbetě velkých želv. Starší ročníky budou soutěžit v otevírání třetího oka a v proutkaření. Zvláštním předmětem bude telepatie, léčivé vkládání rukou a manipulace se špatnou či dobrou energií. Středoškolaři se začvíví v čarování, budou celá dopoledne holotropně dýchat a ponořovat se do minulých životů, poté si vyloží tarotové karty a naváží cvičně kontakt s vesmírným vědomím. Školy se budou ovšem lišit podle svých duchovních vůdců, každá alternativa bude mít své další alternativy. Univerzita Bendova bude zprostředkovávat styk s vesmírnými flotilami a Plejádány, mnohé školy budou vlastními sektami, přičemž slovo sekta ztratí nespravedlivý pejorativní nádech. Než se některé státy, v nichž převládá duchovno nad vulgárním materialismem úplně rozpadnou do alternativních komun, budou při řízení společnosti výrazně pomáhat astrologové a šamani. Bez čtení v lógru a zjištění postavení planet se neobejde žádná rozhodnutí vlády či parlamentu, časem se konečně ustoupí od bezduchého hlasování.

Ovšemže svět nebude nikdy bezproblémový. Například čarodějnice černé magie a kouzelnice magie bílé se do sebe zaklesnou v nelitostném boji. Lidé občas záhadně zmizí nebo zemřou díky nekalým praktikám vůdů. Při vyšetřování zločinů vystřídá policii armáda senzibilů, kteří jsou už nyní policejními elitními poradci. I když se jim zatím nepodařilo vypátrat nic a nikoho, jednoho dne se to některému z nich jistě povede.

Místo diskoték si bude mládež užívat při iniciačních obřadech. Telekomunikační síť nahradí telepatická síť. Množství kontaktů s mimozemskými civilizacemi, z nichž jsou dnes mnozí zákeřně uvězněni v pavilonech psychiatrických léčeben, vystřídá nákladnou astronautiku. Diagnóza pacientů se odhadne z aury a siderickým kyvadlem, léčitelé budou léčit přikládáním rukou, nohou, cibule a slepičinců, vražednou chemii vědecky vyvinutých léků vystřídají bylinky, kořínky, kaštiny, houbičky, vrání oka a durman. Kombinace těchto přírodních čistých látek naše alternativní potomky nejen dočista vyčistí, ale způsobí jim i žádoucí změny stavu vědomí, někdy až k bezvědomí. Život bude dobrodružný, ale přitom jakýs důstojný, prostě duchovní. Vytratí se z něj znevažující humor, namyšlená a přitom omezená exaktní věda, nízká svazující logika. Počet obyvatel bude sice klesat díky velké úmrtnosti, ale o to víc se zvýší obrátka přesezení do dalších životů, bude to docela foťr a astrální světy se budou hemžit miliony čekatelů na převtělení.

Dá se ovšem předpokládat, že vulgární materialisté, vědátoři, někteří lékaři a další skeptici to nevzdají. Budou přežívat v ilegalitě, scházet se ve sklepích zchátralých vědeckých ústavů a snít o návratu přežití racionality. Budou v ilegálním tisku prostým nezasvěcencům nabízet alternativu prosperity, technické civilizace, pohodlí a dostatku potravin, řádu a dlouhověkosti. A jistě najdou odezvu u přátel starých pořádků, kteří by klidně prošťurovali spiritualitu za mísu šošovice. Vypukne tuhý boj o duchovní budoucnost lidstva a možná, že bude nutné spálit staré zlo v čistém ohni hranic. Nebojme se toho. Alternativní svět za to stojí.

Co bych si nikdy nekoupil

MUDr. Vilma Partyková: Urinoterapie očima lékaře

Vydalo nakladatelství Start Benešov v roce 1997. 230 stran textu, doporučená prodejní cena 159 Kč.

Již hned v úvodu knihy (str. 7) praví autorka toto: Knížku o urinoterapii jsem se rozhodla napsat po diskusích kolem publikace Ing. J. Cingroše „Urinoterapie“. Protože jsem cítila, že by u nás mohla být tato metoda předem zavržena a zatracena.. Na téže straně dále čteme, že publikace byla zamýšlena především pro vážně nemocné, kterým již klasická medicína nemůže nabídnout další léčbu, protože už vyčerpala všechny své možnosti a v tichosti je ponechává dožít poslední dny. A konečně do třetice z téže strany: Urinoterapie je vynikající preventivní metoda a může ji samozřejmě použít i ten, kdo chce nemocím předcházet.

Nuže, vyslechněme slovo lékaře – urinoterapeuta!

Po nezbytném historickém úvodu následuje kapitola o biorytmech. Zde se dovídáme i něco o buňkách a buněčných organelách i o některých biochemických a fyziologických termínech. Všechno to jsou celkem známé věci, ovšem na str. 14 mě dosti překvapilo tvrzení, že hlava se v důsledku dýchání kladně nabitého vzduchu a kontaktu s ním nabíjí kladně. Střed těla a s ním i úhrnný náboj lidského těla je neutrální přičemž rozdíl potenciálů mezi chodidly nohou a temenem hlavy dosahuje přibližně 210–230 V. Nechtej, čtenáři, tedy nikoho současně za hlavu a nohu – hrozí bolestivý elektrický úder! Dále se hovoří o tom, že podrážky nás izolují od země, což vede k nepatřičným elektrickým poměrům v organismu a k jeho překyselování. O dvě strany dále se dočítáme, že to souvisí s nedostatečnou cirkulací elektronů po akupunkturních drahách. Mj. nám potom pomůže masírování obyčejnou nebo odpařenou urinou. Na str. 17. pokračuje povídání o biorytmech, v němž se objevuje chronální záření procházející v noci od Slunce přes Zemi do našeho těla, které je může asimilovat, nejlépe v jogínských postojích. Toto záření by se mi hodilo do Utopeného Archimeda, ale potřeboval bych další podrobnější informace.

Na str. 57 počíná výklad o přírodních metodách očisty organismu (po kapitole mystické tedy přichází kapitola detoxikační - O účinnosti očisty se můžeme přesvědčit iridodiagnostickým vyšetřením). Rozhodující očistný význam má klystýr neboli výplach tlustého střeva. Boj s „dysbakteriemií“ (str. 59) je motivován takto:

Časté užívání léků, kynutého těsta, mléka způsobuje zamoření zažívacího traktu cizorodými mikroorganismy. Zajímavé avšak nesmyslné. Pro boj s tímto neduhem lze použít česnek, jablečný ocet, odvar z ovsu. Klouby se čistí pomocí bobkového listu. Játra komplikovanou procedurou, jejímž principem je maximální vyprázdnění žlučníku. Ledviny čistíme pomocí melounů a černého chleba. Lymfatické cesty citrusovou šťávou a Glauberovou solí (o jejím projevavém účinku autorka cudně mlčí). Cévy čistíme lektvarem z koprového semene, kořene kozlíku a medu.

Přeskočíme par stran opsaných téměř bez chyb z učebnic lékařské fyziologie a klinické biochemie. Brzy však narážíme na tvůrčí přístup autorky. Na str. 79 se objevuje tvrzení o vysokém obsahu „krystalické vody“ v moči, o paměťových stopách v ní a urinoterapie je takto uvedena do souvislosti s homeopatií. Několik citátek z této a následujících stran:

Str. 79: Další významnou vlastností uriny je, že lehce fluoreskuje, svítí. Současné vysvětlení tohoto jevu vychází z názoru, že v základě našeho fyzického těla se nachází světelný hologram. Tento názor může ovšem zastávat jen indický guru, ví-li, co to je hologram. Vzdělaný lékař nikoliv.

Str. 80: Masáž těla urinou, zejména odpařenou, nabíjí tělo energií, aktivuje fermentativní procesy, důsledkem čehož je ozdravení organismu. Bez komentáře.

Dále vynecháme kapitolu o hormonech, rovněž výtah z učebnic fyziologie. Z další kapitoly (Minulost a současnost urinoterapie) zasluhuje pozornosti zejména popis činnosti jistého Armstronga, zakladatele moderní urinoterapie, jakož i povídání o ruském doktorovi Zamkovovi, který ve třicátých letech používal omlazujícího preparátu Gravidanu (stalinisté jej potom ušťvali). Gravidan byl vyráběn z moči těhotných žen a dnes se prý uvažuje o obnově jeho výroby (v Rusku, naštěstí).

Str. 131: Dále postupuje urina jícnem, který cestou čistí, do žaludku. Osmotickým působením zbavuje žaludek povlaků, promývá sekreční buňky, léčí a upevňuje sliznici žaludku. Bez komentáře.

Vedle pití se aplikují urinové klystýry, nálevy do uší a nosu (čistí se mozek!), kapání do očí (při kapavce kontraindikováno!), urinové masáže a kataplazmy (obklady směsí hlíny a uriny).

Na str. 177 autorka přiznává, že po skončení televizní debaty s onkologem, jí tento řekl „fuj“. S tímto provoláním končím i já tuto poněkud delší recenzi.

Vojtěch Mornstein (Převzato z brněnských Univerzitních novin)

Science or else?

Ve dnech 19. - 21. ledna 2001 zorganizoval zahraniční odbor AV ČR opět, již po třetí, zajímavé kolokvium „Science or else?“ za účasti 10 zástupců z ČR a 10 ze Švýcarska. Zúčastnili se toho také dva členové Sisyfa, J. Grygar a J. Heřt. Kolokvium bylo velice přínosné, protože se týkalo vztahu vědy a médií, resp. otázky, jak přenášet vědecké znalosti do veřejné sféry. Postupně se probírala témata „Role vědců v přenosu informací do veřejnosti“, „Současné problémy komunikace“, jak se jeví na aktuálních případech (skleníkový efekt, jaderná elektrárna Temelín, transgení rostliny), „Morální a etické aspekty informačního přenosu“. Zajímavé byly především dvě přednášky. Prof. S. J. Schmidt ukázal, že popularizace vědy nesmí být záležitostí amatérskou, ale že jde o teoreticky složitý problém, široce vědecky diskutovaný a zpracováváný, a že by měli být vědci přímo vzdělávání ve způsobu komunikace s veřejností. Mimořádně zajímavá byla i rozsáhlá přednáška T. B. Cueniho, který vysvětlil, jak se švýcarští vědci připravovali na Biotechnické referendum, které proběhlo v r. 1998 a které vyznělo ve prospěch povolení genových manipulací jen díky dlouhodobé systematické aktivitě zastánců genových manipulací od r. 1991. Schmidt ukázal, že **nestačí jen postavit vedle názoru mylného názor správný, vědecký**. Je třeba, aby všichni vědci přijali výzvu komunikovat s veřejností, a to v co nejširším rozsahu. Musí přijmout srozumitelnou řeč a vzdát se vědeckého žargonu. Je nutno objektivně veřejnosti vysvětlit prospěch i rizika. Vědci se musí speciálně vzdělávat ve způsobu komunikace. Je nutno počítat s tím, že názory veřejnosti závisejí spíše na psychologických než na vědeckých argumentech. Důvěru veřejnosti nelze zklamat a je nutno prosadit regulační opatření, omezující rizika. Tyto zásady bychom asi měli přijmout i my.

JH

Představy dětí o světě

Na 81 školách v Anglii v hrabství Herfordshire byl proveden průzkum názorů školních dětí na okolní svět. Zjistilo se, že mnohé jejich názory jsou zcela chybné a především tvrdošíjně zastávané a jen těžko ovlivnitelné. Ani předvedené experimenty je nedokázaly přesvědčit, že např. jejich vlastní vzrůst nezávisí jen na datu narození, že velké a malé předměty mohou mít stejnou váhu, že červi nejsou zvířata, protože nemají čtyři nohy, dokonce že se Země točí kolem slunce, vždyť přece slunce vychází a zapadá, apod. Mnohé z takových falešných představ, vycházejících z přirozené zkušenosti, se udržují do dospělosti a mohou negativ-

ně ovlivnit orientaci člověka v moderním světě. Podle názoru autorů studie je nutné věnovat ve škole pozornost jak zprostředkování vědeckých poznatků, tak i vyvracení názorů mylných K přesvědčení, že je nutno věst děti už od předškolního věku ke kritickému myšlení, dospěla i společnost CSICOP a vyzvala proto k takovému přístupu učitelskou veřejnost v USA.

Skeptiker 4/2000

Náklady na nekonvenční medicínu

Běžně se soudí, že náklady na nekonvenční léčení jsou podstatně nižší než na terapii klasickou, „školní“. Není tomu tak. Studie R. van Haselena, kterou provedl na náhodně vybraných ambulantních pacientech v Royal London Homoeopathic Hospital v Anglii, zjistila, že náklady v průměru zřejmě převyšují náklady na standardní klasickou léčbu. Největší položku představuje odměna lékařům-homeopatům, vzhledem k časové náročnosti vyšetření. Cena homeopatik rovněž není zanedbatelná, ale podstatné je, že se pacienti současně s léčbou „alternativní“ léčí klasickým způsobem. 29 % celkových nákladů jde na vyšetření metodami oficiální medicíny a dalších 22 % nákladů na alopatické, chemické léky. Z toho důvodu také autoři dávají přednost názvu komplementární, místo alternativní medicína. Pokud by se prokázalo, že časový nárok na homeopatické vyšetření je efektivní, měla by se dát tomuto kombinovanému způsobu léčení podle autora přednost. Souhlasíme, ale na důkaz efektivity počkejme.

Skeptiker 4/2000

Kojenec gestapákem

V živém vysílání Svobodné Evropy dne 23. 3. 2001, kde se mluvilo o psychokynetice, hlubinné meditaci a regresní terapii, vysvětlovala paní PhDr. Marie Říhová, proč se také rodí děti zmračené. Citujeme: „...*Pokud pracujete s takovým dítětem, které nemá ani ruce ani nohy a zjistíte, že to byl gestapák, který v koncentračním táboře házel jiné děti do plynu – tak najednou vidíte, že všechno je, jak má být. Že všechno je spravedlivé a že teď se jeho duše musela poučit...*“ V petici, kterou jsme zaslali Radě českého rozhlasu, jsme žádali, aby Rada zasáhla a požadovala, aby se stanice Svobodná Evropa od uvedeného pořadu, z morálního i věcného stanoviska naprosto nepřijatelného, distancovala a požádala renomovaného psychologa, aby názory paní dr. Říhové uvedl na pravou míru. Za Radu Českého rozhlasu odpověděl Milan Uhde takto: „*Výsledky takzvané hlubinné psychologie a její magnus parens vzbuzují dodnes polemické ohlasy. Dr. Říhová se dovolává freudovské a jungovské školy... Leč na rozdíl od Vás nejsem přesvědčen, že je to důvod k zákroku nadřízených a po případech zákazu podobných vystoupení...S kuriózními představami čerpanými z odlišné životní zkušenosti a z životního pocitu civilizace vzdálené světu evropské kultury je podle mého názoru třeba polemizovat... Svobodná Evropa by k tomu měla dát Vám i jiných odborníkům příležitost. Doporučuji se obrátit se s takovým podnětem ...atd.*“ Takže, páni Sisyfové, paní dr. Říhová má zřejmě svou zkušenost a jestli chcete, tak poníženež poproste Svobodnou Evropu, aby Vás pustili k mikrofonu. Měli by. Ať žije svoboda slova a Rada ČR!

JH

Indický kouzelnický trik vysvětlen

Jedním z nejznámějších kouzelnických kousků je tzv. indický trik s lanem. Eskamotér vyhodí do vzduchu lano, které zůstane „viset“. Po něm vyleze mladík, za ním se vyšplhá eskamotér s nožem v zubech, vzápětí padají dolů údy i kousky provazu. Eskamotér mávne rukou a mladík se objeví živ a celý. Po celá desetiletí se snažily tento trik vysvětlit nespočetné teorie – marně.

Teprve letos publikoval Peter Lamont, psycholog a prezident edinburgského „Magického kroužku“ výsledek svého pětiletého skeptického historického bádání. Zjistil, že jde o legendu, kterou vymyslel a publikoval jako skutečnost časopis Chicago Tribune v r. 1890, aby zvýšil náklad. Po čtyřech měsících se sice tehdy na podvod přišlo, ale bylo pozdě. Postupem let, až do současné doby, se popisy triku stávaly stále přesnější, podivuhodnější a trik věrohodnější. Nikdo o realitě tohoto triku nepochyboval.

Možná by se takto měla prověřit mnohá tvrzení o výkonech

indických joginů a fakirů, o úspěších léčitelů a důkazech psychotroniků.

Skeptiker, 2/2001

Anglický Úřad pro UFO zavřen

Anglický úřad The British Flying Saucer Bureau, který po celé století pátral po mimozemšťanech a jejich aktivitách, ukončil svou činnost. Tento úřad, který měl v jedné době až 1500 pracovníků po celém světě, registroval v minulosti týdně kolem 30 různých hlášení o výskytu UFO. V poslední době ale počet hlášení klesl na minimum a také na pravidelné měsíční konference docházelo tak málo účastníků, že je bylo nutno pozastavit. Podle Denise Plunketta, spoluzakladatele úřadu, je nutno činnost úřadu ukončit pro nedostatek UFO.

Víra v UFO klesá i v Německu

Zdá se, že vysoko vzvednutá vlna paranormality a iracionalismu začíná opadat. V ČR bohužel nejsou prováděny žádné přesné ankety nebo dokonce sociologický výzkum, ale v zahraničí se podobné signály množí. K takovému názoru, pokud jde o UFO, došel v poslední době německý Ústav pro demoskopii v Allensbachu

v anketě u 2092 osob. V r. 1995 věřilo ještě 18 % obyvatel na existenci létajících objektů mimozemského původu, v r. 2001 klesl počet na 13 %, v zemích někdejšího východního Německa dokonce na 7 % osob. Jednoznačně takovou možnost odmítá v západních částech Německa 57 %, ve východních 72 % osob. Zajímavé je věkové rozvrstvení věřících. Mezi 16–29-letými věřilo v UFO 22 % osob, ve skupině 30–44 let jen 12 %, ve skupině nad 60 let jen 5 % osob. Poklesl také počet těch, kdo věří v možnost návštěvy mimozemšťanů na Zemi. Takovou možnost připouští dnes jen 8 % lidí, v r. 1993 jich bylo 11 %. Neobáváme se ale, že bychom pro nedostatek UFO a léčitelů museli ukončit činnost SISYFA.

Skeptiker 2/2001

Z druhého břehu

Z nabídky firmy PHOENIX, Mirošov

Pyramida: Nejsilnější tvarový zářič je pyramida. Kdo má zájem ověřit si její účinky v praxi, např. jako biogenerátor pro léčení nebo pro konzervaci potravin, aktivaci vody atd., může si objednat skládací pyramidu zhotovenou z leštěných mosazných dílů délky 25 cm. V nové nabídce je skleněná pyramida, v její základně je otvor s uzávěrem pro napuštění vody, která se po aktivaci užívá pro nejrůznější způsoby léčby. Uvnitř je v jedné třetině výšky kulička z křišťálu jako zesilovač energie. Pyramidu lze samozřejmě užívat všemi klasickými způsoby. Rozměr základny je 15 cm. Blíže informace i doporučení literatury Vám zašleme na požádání.

Esoterická spirála: Je to biogenerátor, který při rotačním pohybu generuje životní energii a vyzařuje ji do prostoru. Její silný harmonizační účinek je využíván i pro účely meditační. Ti kteří jsou alespoň trochu senzibilní, pocítí při položení ruky k rotující spirále pocit tepla či brnění. Pohled na její zdánlivě nekončící obousměrný pohyb je nesmírně uklidňující a harmonizující. V krátké době se stala esoterická spirála velmi oblíbeným generátorem nejen v našich domovech, ale i v čajovnách, při kurzech Reiky, ale i nejrůznějších veřejných prostorách, zámcích, galeriích apod. Kovová dvousměrná spirála ze zlatého nemagnetického kovu se uvádí do rotace buď roztocněním rukou, zavěšená níť jí pak postupně roztáčí v obou směrech. Častěji se však používá elektronický pohon s volbou směru otáčení a také s možností regulace rychlosti otáčení. Pomocí adaptéru z 220 V na 12 V není nutné používat baterii. Podrobné informace jsou uvedeny v návodu.

JH

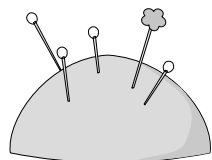
Astrologický ministr stále aktivní

Astrolog, bývalý ministr obrany Antonín Baudyš, který 9. září oslavil 55. narozeniny, zahajuje ve středu 19. září v 17.30 hod. ve strašnickém divadle Solidarita cyklus přednášek s besedou Záhadná a tajemná astrologie, na kterých bude odpovídat i na dotazy diváků.

(Inzerát v deníku Právo)

Tak jsem se najehloval a bylo to

Jsou lékaři, a je jich v Česku téměř 300, kteří provozují akupunkturu. Jeden z nich, MUDr. Rastislav Jánoška, léčí takto: „*Já si vezmu jehlu a zarazím ji do akupunkturního bodu. Nasměrujeme. Tady. Takže vlastně dosáhnou toho, že energie, která se hromadí nad tímhle bodem, se propustí dál v dráze a vlastně dojde k tak zvaným autoregulaci, čili jakoby samoléčení. Dají se léčit všechny nemoci, ale některý líp, některý hůř. Vyzkoušel jsem si to sám na*

sobě po tý autonehodě mojí, kdy byl vlastně mi nepomáhají klasický léky, kdy jsem použil patnáct minut jehly. A pak před zrcadlem doma jsem se vlastně najehloval a prostě bylo to – fungovalo to...“ (Pořad České televize, 2. program, 29. 8. 2001. Z magnetofonového záznamu přepsal dr. S. Libovický). To vše po šesti letech vědeckého vysokoškolského studia, dalších letech studia postgraduálního a po atestaci.

Uri Geller opět v akci – místo lžiček střecha

Před zápasem Liverpool – Arsenal dne 12. května 2001 se na mileniovém stadionu v Cardiffu zaklínala stahovací střecha a zůstala otevřena. Skoro tragédie – trávník se rozmočil. Na pomoc přispěl Uri Geller. Vyzval 24. dubna všechny Welšany, aby spojili své mentální síly, soustředili se na střechu a odstranili tak blokádu mechanismu. Všichni věřili, že druhý den bude střecha v pořádku. Nebyla, ale Uri to vysvětlil: Od r. 1920 leží na stadionu kletba. Tehdy se tam totiž zasebevraždil jeden sportovec. Uri Geller proto doporučil Welšanům jedinou možnou léčbu: exorcismus: vymítejte ďábla. Jestli vymítali, není známo, jisté ale je, že se střecha sice nespřavila, ale vedení stadionu vyměnilo trávník, naštěstí také nepršelo a fotbalové utkání se mohlo uskutečnit.

Duchové pomáhají v ochraně přírody

V severovýchodních provinciích Indie úřady sáhly k netradičním metodám ochrany přírody. Úřady vyhlásily ohrožené biotopy za posvátné a osídlené nebezpečnými duchy a demony. Takové pseudomyty mají odradit primitivní venkovany od lovu, rybaření a odlesňování v těchto územích. Konkrétně vláda provincie Arunachal Pradesh straší příslušníky kmene Nishi výskytem obrovitých démonických úhořů v jezeře Bek Senyik. Záchranec pralesa Pdah Jyngend Phud Umgei a jeskyně obývané miliony vzácných netopýrů má být v provincii Meghalaya vymyšlený duch „ryndki-ew“. V Assamu a Naglandu mají zase v ochraně nové lesní výsadby pomáhat čarodějnice a různé obludy. Použití těchto metod je samozřejmě podle Ministra kultury v Arunachal Pradesh sporné, ale pokud místní lidé věří, že jsou ovládnuti podobnými duchy, a pokud jsou náznaky úspěchu, pak není důvod tuto strategii odvolat.

Skeptiker 2/2001

*Tento zpravodaj rozmnožujte a rozdávejte!
Rovněž tak členské přihlášky!*

Upozornění členům Sisyfa

Věda kontra iracionalita

V cyklu přednášek Věda kontra iracionalita, které Český klub skeptiků organizuje spolu s Tiskovým odborem Kanceláře AV ČR, a které se konají v budově AV na Národní třídě č. 3 v Praze (místnost 206) vždy třetí čtvrtek v měsíci od 17.00 hod. je připraven následující program:

25. října 2001: Co přinesla lidstvu fyzika 20. století. Bilance a perspektivy. Doc. RNDr. Jiří Jelen, CSc. a RNDr. Peter Zamarovský, CSc.

15. listopadu 2001: Kultura – televize – adrenalin. Apokalyptické předpovědi. Prof. MUDr. Ivo Pondělíček, CSc.

Poté bude následovat **plenární schůze Českého klubu skeptiků Sisyfos s volbou nového předsednictva.**

Prosíme členy, aby se s námi zamysleli nad doplněním předsednictva našeho klubu, aby nabídli pomoc a vůbec zvýšili svou aktivitu na poli šíření osvěty a kritického přístupu k předkládaným teoriím, tvrzením a podvodným činnostem.

Věra Nosková prosí o zprávy o podezřelých praktikách a kauzách léčitelů. Zasílejte je na mailovou adresu la-no@centrum.cz.

✘ Zpravodaj SISYFOS

– neperiodický bulletin občanského sdružení Sisyfos – Českého klubu skeptiků, člena evropského sdružení ECSO (European Council of Skeptical Organizations) a světového sdružení CSICOP (Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal).

✘ Kontaktní adresa Českého klubu skeptiků:

Ing. Olga Kracíková, Haštalská 27, 110 00 Praha 1, tel.: 02 / 24 82 66 91, e-mail: olgakracikova@email.cz
Běžný účet u České spořitelny, Praha 2, číslo 9161329, kód banky 0800.

Adresa na internetu:

<http://sisyfos.hyperlink.cz/10esc>

✘ Zpravodaj SISYFOS, číslo 2 / 2001 – vyšlo v říjnu 2001. Připravil prof. Jiří Heřt a Věra Nosková.

✘ Grafická úprava, zlom a tisk:

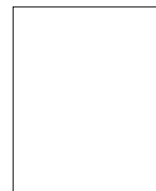
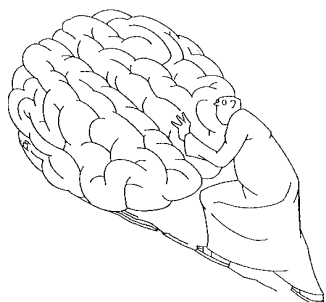
„Firma PIP“, Konopova 431/6, 155 00 Praha 5 – Řeřoryje, tel./fax.: 02/51 62 66 07, tel.: 0602/35 22 63.

✘ Příspěvky do zpravodaje Sisyfos posílejte na adresu: Prof. MUDr. Jiří Heřt, Bezručova 91, 430 03 Chomutov. Delší příspěvky posílejte nejen na papíře, ale i na disketě v T602 či v jiném častěji používaném textovém editoru. Příspěvky by neměly přesahovat 100 řádek.

Zpětná adresa:

Ing. Olga Kracíková
Haštalská 27
110 00 Praha 1

**Zpravodaj
SISYFOS
2/2001**

--	--	--	--	--